ROYAUME DE BELGIQUE.

KONINKRIJK BELGIE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre des vacations, saisi par le Secrétaire d'Etat à l'Emancipation sociale, le 18 juillet 1990, d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 5 octobre 1984 fixant les dispositions générales d'établissement du statut administratif et pécuniaire des secrétaires et des receveurs des centres publics d'aide sociale", a donné le 7 septembre 1990 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede vakantiekamer, op 18 juli 1990 door de Staatssecretaris voor Maatschappelijke Emancipatie verzocht haar van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 oktober 1984 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen en de ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn", heeft op 7 september 1990 het volgend advies gegeven :

PREAMBULE.

Alinéa 1er.

La modification résultant de la loi du 31 juillet 1984 étant devenu sans objet, il convient d'écrire "... notamment l'article 42 modifié par l'arrêté royal nE 430 du 5 août 1986;".

Alinéa 2 (nouveau).

Il y a lieu d'insérer un alinéa 2 visant l'arrêté royal que le projet tend à modifier, rédigé comme suit :

"Vu l'arrêté royal du 5 octobre 1984 fixant les dispositions générales d'établissement du statut administratif et pécuniaire des secrétaires et des receveurs des centres publics d'aide sociale;".

Alinéa 2 (devenant l'alinéa 3).

Il est d'usage de viser le protocole avec sa date.

On écrira donc :

"Vu le protocole du Comité des services publics provinciaux et locaux, daté du 13 juillet 1990;".

DISPOSITIF.

Article 1er.

1. Il faut écrire dans le texte français "Article 1er".

2. Selon le fonctionnaire délégué, le concours doit comporter les épreuves prévues pour l'examen à l'article 3, alinéa 1er, 1E, alinéa 2, de l'arrêté royal du 5 octobre 1984.

Il y a donc lieu de rédiger comme suit l'article 1er du projet :

"Article 1er.-

A l'article 3, alinéa 1er, 1E, de l'arrêté royal du 5 octobre 1984 fixant les dispositions générales d'établissement du statut administratif et pécuniaire des secrétaires et des receveurs des centres publics d'aide sociale, sont apportées les modifications suivantes :

1EÀ l'alinéa 1er, les mots "ou au concours" sont insérés entre les mots "les conditions de participation à l'examen" et "les modalités de son organisation";

2EÀ l'alinéa 2, les mots "ou le concours" sont insérés entre les mots "L'examen" et "doit comporter une épreuve"".

Article 2.

1. L'article 3bis en projet qui dispose que "le conseil de l'aide sociale peut accorder une dispense, totale ou partielle, de l'examen de recrutement au candidat qui, secrétaire ou, le cas échéant, receveur d'un autre centre public d'aide sociale ..." peut s'interpréter de deux manières :

-soit le conseil inscrit cette dispense dans le règlement qu'il arrête et la dispense joue automatiquement au profit de tous les candidats réunissant les conditions fixées dans le règlement;

-soit le conseil use de la faculté de dispenser au cas par cas et peut-être même en considération de la personne.

Seule la première interprétation paraît compatible avec l'article 43, alinéa 2, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, qui dispose :

> "Sans préjudice des dispositions de l'article 56, les recrutements et nominations doivent se faire conformément à des conditions de recrutement et d'avancement fixées au préalable et dans les limites du cadre".

C'est cette interprétation que le fonctionnaire délégué a adoptée dans une lettre du 17 août 1990 adressée à l'auditeur rapporteur; il écrit, en effet :

> "En ce qui concerne votre question relative à l'article 2 du projet d'arrêté royal (article 3bis à insérer), il y a lieu de faire remarquer que le statut administratif et pécuniaire du secrétaire et du receveur local du centre public d'aide sociale est fixé d'avance par un règlement

établi par le Conseil dans les limites des dispositions générales de l'arrêté royal du 5 octobre 1984 (cfr. article 1).

Cette disposition, contenant le choix du Conseil de l'aide sociale, est soumise à l'approbation du gouverneur de province (cfr. article 42, de la loi organique du 8 juillet 1976) ...".

Mais, tel qu'il est rédigé, le texte en projet crée l'insécurité juridique.

2. Dans la même lettre, le fonctionnaire écrit encore :

"Il y a lieu, en outre, de souligner que le candidat concerné est déjà le secrétaire ou le receveur d'un autre centre public d'aide sociale et qu'il répond dès lors déjà aux dispositions réglementaires en la matière. Le présent article a, en effet, uniquement pour objectif de permettre au conseil de l'aide sociale de prévoir dans le règlement une dispense totale ou partielle de l'examen de recrutement pour le candidat qui assume déjà la fonction de secrétaire (receveur) dans un autre C.P.A.S.

Enfin, il y a lieu d'admettre, en toute logique, que la dispense peut également porter sur le "concours" (cfr. article 1 du projet)".

L'on ne peut admettre qu' "en toute logique" la dispense joue également lorsqu'un concours, et non plus un examen, est organisé. En effet, lorsqu'un concours de recrutement est organisé, l'autorité doit nommer les lauréats selon un certain ordre, celui du classement selon les points obtenus aux différentes épreuves du concours. S'il fallait permettre que certains candidats soient dispensés, totalement ou partiellement, de ces épreuves, il serait impossible de classer ces candidats et donc de fixer l'ordre selon lequel

les nominations doivent être faites.

Il suit des observations qui précèdent que le texte en projet doit être fondamentalement revu.

Article 3.

La phrase liminaire doit être rédigée comme suit :

"L'article 4, alinéa 1er, du même arrêté est remplacé par la disposition suivante :".

Article 7.

1. Dans le texte français, il faut écrire "Article 7" au lieu de "Artikel 7".

2. Dans l'article 9 en projet, mieux vaut écrire à la fin de la première phrase : "... que celui prévu à l'article 7, alinéa 1er, et à l'article 8, alinéa 1er".

3. La dernière phrase de l'article 9 en projet rend applicable la tutelle administrative prévue par l'article 42, alinéa 10, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Dans la mesure où les actes du conseil de l'aide sociale sont déjà soumis à cette tutelle, la disposition est inutile. Si l'intention de l'auteur du projet était de soumettre de nouveaux actes à la tutelle, la disposition

serait illégale, car il n'appartient qu'au législateur de désigner les actes à soumettre à tutelle.

Ladite phrase doit, dès lors, être omise.

Article 8.

Dans la phrase liminaire du texte français, il convient d'écrire : "L'article 11, alinéa 3, du même arrêté ...".

AANHEF.

Eerste lid.

Aangezien de wijziging die voortvloeit uit de wet van 31 juli 1984 doelloos is geworden, behoort er te worden geschreven : "... inzonderheid op artikel 42, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 430 van 5 augustus 1986;".

Tweede lid (nieuw).

Er dient een tweede lid te worden ingevoegd met een verwijzing naar het koninklijk besluit op wijziging waarvan het ontwerp aanstuurt. Dat lid zou als volgt luiden :

"Gelet op het koninklijk besluit van 5 oktober 1984 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen en de ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;".

Tweede lid (dat het derde lid wordt).

Zoals gebruikelijk moet het protocol samen met de datum ervan worden vermeld.

Men schrijve bijgevolg :

"Gelet op het protocol van het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten van 13 juli 1990;".

BEPALEND GEDEELTE.

Artikel 1.

1. In de Franse tekst schrijve men : "Article 1er".

2. Volgens de gemachtigde ambtenaar moet het vergelijkend examen de examengedeelten omvatten die zijn voorgeschreven voor het examen bedoeld in artikel 3, eerste lid, 1E, tweede lid, van het koninklijk besluit van 5 oktober 1984.

Artikel 1 van het ontwerp dient bijgevolg als volgt te worden geredigeerd :

"Artikel 1.-

In artikel 3, eerste lid, 1E, van het koninklijk besluit van 5 oktober 1984 tot vaststelling van de algemene bepalingen inzake het administratief en geldelijk statuut van de secretarissen en de ontvangers van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1Ein het eerste lid worden de woorden "of aan het vergelijkend examen" ingevoegd tussen de woorden "de voorwaarden tot deelneming aan het examen" en "de wijze waarop dit wordt georganiseerd";

2Ein het tweede lid worden de woorden "of het vergelijkend examen" ingevoegd tussen de woorden "Het examen" en "moet een proef omvatten".

Artikel 2.

1. Het ontworpen artikel 3bis, dat bepaalt dat "de raad voor maatschappelijk welzijn ... een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het aanwervingsexamen (kan) verlenen aan de kandidaat die secretaris of in voorkomend geval ontvanger is van een ander openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn ..." kan op tweeërlei wijze worden uitgelegd :

-ofwel schrijft de raad die vrijstelling in het reglement dat hij vaststelt in en geldt de vrijstelling automatisch voor alle kandidaten die aan de door het reglement gestelde voorwaarden voldoen;

-ofwel maakt de raad gebruik van de mogelijkheid om geval voor geval vrijstelling te verlenen, misschien zelfs naar gelang van de persoon.

Alleen de eerste interpretatie lijkt verenigbaar met artikel 43, tweede lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn,

dat bepaalt :

> "Onverminderd het bepaalde in artikel 56, moeten de aanwervingen en benoemingen geschieden overeenkomstig vooraf bepaalde aanwervings- en bevorderingsvoorwaarden en binnen de perken van de personeelsformatie".

De gemachtigde ambtenaar sluit zich bij die interpretatie aan in een brief van 17 augustus 1990, die hij aan de auditeur-verslaggever heeft gezonden; hij schrijft immers :

> "Met betrekking tot uw vraag in verband met artikel 2 van het ontwerp van koninklijk besluit (artikel 3bis dat moet worden ingevoegd) moet worden opgemerkt dat het administratief en geldelijk statuut van de secretaris en van de ontvanger van het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van te voren wordt vastgesteld door een reglement dat door de raad wordt opgemaakt binnen de perken van de algemene bepalingen van het koninklijk besluit van 5 oktober 1984 (cf. artikel 1).
>
> De bepaling met de keuze van de raad voor maatschappelijk welzijn wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de provinciegouverneur (cf. artikel 42 van de organieke wet van 8 juli 1976) ...".

De ontworpen tekst brengt echter, zoals hij geredigeerd is, rechtsonzekerheid teweeg.

2. In dezelfde brief schrijft de ambtenaar voorts :

> "Bovendien moet erop gewezen worden dat de betrokken kandidaat reeds secretaris of ontvanger is van een ander centrum voor maatschappelijk welzijn en dat hij derhalve reeds aan de verordeningsbepalingen ter zake voldoet. Het onderhavige artikel heeft immers alleen tot doel de raad voor maatschappelijk welzijn in staat te stellen in

het reglement te bepalen dat een gehele of gedeeltelijke vrijstelling van het aanwervingsexamen kan worden verleend aan de kandidaat die al het ambt van secretaris (ontvanger) in een ander O.C.M.W. bekleedt.

Tenslotte moet logischerwijze worden aangenomen dat de vrijstelling eveneens kan gelden voor het vergelijkend examen (cf. artikel 1 van het ontwerp)".

Men kan niet aannemen dat de vrijstelling "logischerwijze" eveneens werkt wanneer er een vergelijkend examen, en geen gewoon examen meer, wordt georganiseerd. Wanneer er een vergelijkend aanwervingsexamen wordt georganiseerd, moet de overheid immers de geslaagden in een bepaalde volgorde benoemen, met name op grond van de rangschikking die is opgemaakt volgens het cijfer dat op de verschillende gedeelten van het vergelijkend examen is behaald. Indien moet worden toegestaan dat sommige kandidaten geheel of gedeeltelijk van die examengedeelten worden vrijgesteld, zou het onmogelijk zijn die kandidaten te rangschikken en dus de volgorde te bepalen volgens welke de benoemingen moeten worden gedaan.

Uit de vorenstaande opmerkingen volgt dat de ontworpen tekst grondig moet worden herzien.

Artikel 3.

De inleidende volzin moet als volgt worden geredigeerd :

"Artikel 4, eerste lid, van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling :".

Artikel 7.

1. In de Franse tekst schrijve men "Article 7" in plaats van "Artikel 7".

2. Het is beter in de eerste zin van het ontworpen artikel 9 te schrijven : "in artikel 7, eerste lid, en in artikel 8, eerste lid".

3. De laatste zin van het ontworpen artikel 9 maakt het administratieve toezicht bedoeld in artikel 42, tiende lid, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn toepasselijk. De bepaling is overbodig in zoverre de handelingen van de raad voor maatschappelijk welzijn reeds aan dit toezicht onderworpen zijn. Indien de steller van het ontwerp de bedoeling heeft nieuwe handelingen aan het toezicht te onderwerpen, zou die bepaling onwettig zijn aangezien het uitsluitend een aangelegenheid van de wetgever is de handelingen aan te wijzen die aan het toezicht moeten worden onderworpen.

Die zin behoort derhalve te vervallen.

Artikel 8.

In de Franse tekst van de inleidende volzin behoort

er te worden geschreven : "L'article 11, alinéa 3, du même arrêté ...".

La chambre était composée de		De kamer was samengesteld uit
Messieurs : de Heren :	C.-L. CLOSSET,	conseiller d'Etat, président, staatsraad, voorzitter,
	P. MARTENS, R. ANDERSEN,	conseillers d'Etat, staatsraden,
	C DESCHAMPS, P. GOTHOT,	assesseurs de la section de législation, assessoren van de afdeling wetgeving,
Madame : Mevrouw :	R. DEROY,	greffier, griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. R. ANDERSEN.
Le rapport a été présenté par Mme O. DAURMONT, auditeur adjoint.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. R. ANDERSEN.
Het verslag werd uitgebracht door Mevr. O. DAURMONT, adjunct auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

R. DEROY. C.-L. CLOSSET.